

OPLEGNOTTIE BIJ TUSSENRAPPORT EN DENKRICHTINGEN RES FOODVALLEY

19-12-2019

Inleiding

In het 4^e Stakeholderoverleg (9 januari 2020) en het 5^e regionaal ontwerpatelier (16 januari 2020) staat een aantal stukken centraal die de voorlopige ingrediënten vormen om gezamenlijk verder te werken aan een concept-RES. Het betreft:

- Het tussenrapport 'de basis op orde' (versie 2.0, 19-12-2019)
- Uitwerking van drie voorlopige denkrichtingen: "Vitaal Landschap", "Alles langs infrastructuur" en "Vitaal Agrarisch".

Tussenrapport 'de basis op orde'

Dit rapport is een tussenresultaat in het proces richting de concept-RES. Het bevat feitelijke basisinformatie als fundament voor het verdere ontwerpend onderzoek aan potentiële denkrichtingen en de uiteindelijke concept-RES. In versie 2.0 is uitsluitend achtergrondinformatie opgenomen over opwekking van duurzame elektriciteit door windturbines en zonnepanelen (veldopstelling en grote daken). Informatie over beschikbaarheid en inzet van duurzame warmtebronnen en de relatie met de toekomstige warmtevraag wordt in een apart spoor onderzocht. De verwachting is dat de achterliggende basisinformatie voor warmte in februari 2020 kan worden ontsloten.

Voorlopige denkrichtingen

De voorlopige denkrichtingen: "Vitaal Landschap", "Alles langs infrastructuur" en "Vitaal Agrarisch" helpen te verkennen welke kansen, randvoorwaarden en aandachtspunten er zijn bij het realiseren van de energieopgave in de regio Foodvalley. Per denkrichting zijn uitgewerkt:

- een visualisatie en beschrijving in een voorlopig kaartbeeld;
- een voorlopige beschouwing over hoe de denkrichting zich verhoudt tot de vastgestelde toetsingscriteria.

Van sommige toetsingscriteria is aanvullende informatie nodig om een preciezere beschouwing te kunnen geven. Daar wordt komende maanden aan gewerkt als een duidelijker beeld ontstaat van de contouren van de concept-RES. U vindt hieronder informatie over de status van de verschillende stukken en over welke rol ze in het verdere proces spelen.

Heeft u na bestudering van de stukken vragen? Mailt u dan naar res@regiofoodvalley.nl. Na de feestdagen antwoorden wij u zo snel mogelijk.

Lokale initiatieven

Een derde ingrediënt wat belangrijk is om tot een onderbouwd en gedragen concept-RES te komen, zijn uiteraard lokale initiatieven rondom duurzame energie. Dat varieert van concrete projectplannen tot nadere beleidsstudies naar de mogelijkheid en wenselijkheid van duurzame energieopwekking op lokaal niveau. In het tussenrapport 'de basis op orde' wordt gerefereerd aan al vastgesteld gemeentelijk beleid, maar in de gemeenten en provincies zelf worden ook visies en beleid gemaakt. Daarnaast lopen er ongetwijfeld nog tal van initiatieven en plannen in de regio. Al deze relevante informatie komt in een later stadium ook op tafel.

Status van de stukken

De verschillende stukken zijn werkdocumenten en daarmee een tussenstap in een regionaal onderzoeksproces met allerlei verschillende partijen samen. Als er in een voorlopig kaartbeeld op dit moment een mogelijke plek

voor zon of wind is opgenomen, betekent het dus niet dat het daar ook daadwerkelijk komt of gewenst is. Tegelijkertijd betekent het ook niet dat er elders niks kan of komt. Deze documenten helpen om grip te krijgen op de opgave. Zo groeit stap voor stap het beeld wat kansen, randvoorwaarden en aandachtspunten zijn in het realiseren van de energieopgave in Foodvalley.

Alle betrokken partijen in de Foodvalley zijn met elkaar op weg naar een concept-RES. Zowel in het eerste kwartaal van 2020 en na het indienen van de concept-RES (1 juni 2020) is er nog volop gelegenheid tot lokale en regionale gesprekken en bijsturing op weg naar de RES 1.0 (1 maart 2021). Vervolgens moet dit weer worden vertaald in ruimtelijk beleid, plannen en vergunningen, voordat tot realisatie richting 2030 kan worden overgegaan.

Waar werken we naar toe?

In Regio Foodvalley onderzoeken we, net als in 29 andere regio's in Nederland, wat we kunnen en willen bijdragen aan het opwekken van 35 TWh grootschalige duurzame energie (zonnevelden, grote zonnedaken en windturbines) in 2030. Maar ook hoe we in de regio de beschikbare warmte kunnen verdelen. Het onderdeel warmte is nog geen onderdeel van de drie denkrichtingen, maar wordt in een apart spoor nader onderzocht en in 2020 samengebracht op weg naar de concept-RES. In deze concept-RES beschrijven we straks globaal in welke gebieden duurzame energie opgewekt zou kunnen worden. Dit noemen we zoekgebieden. Daarbij kijken we meteen of er kansen zijn om ook andere opgaven in het gebied op te pakken. Zoals aanpassing van het landschap aan droogte, meer extreme neerslag en wateroverlast. Of werken aan toekomstbestendige landbouw (zie ook: <https://regiofoodvalley-landbouwtransitie.nl/>).

Welke rol heeft het tussenrapport 'de basis op orde' in dit proces?

Het tussenrapport bevat feitelijke basisinformatie voor duurzame elektriciteitsopwekking (wind en zon) over de (cijfermatige) opgave, bestaande en geplande projecten, bestaande beleidsrestricties en de theoretische potentie van 'minder-gevoelige' bestemmingen zoals zon op grote daken. Deze informatie is voor een deel al ingezet in het beschouwen van de voorlopige denkrichtingen en wordt in 2020 gebruikt om deze verder aan te scherpen.

Welke rol hebben de denkrichtingen in dit proces?

In de voorlopige denkrichtingen verkennen we op welke manieren grootschalige opwek van duurzame energie (windturbines en zonnevelden) in Foodvalley zou kunnen passen. Hoe komt de regio er dan uit te zien? Wat levert dit op aan energie? De landschappelijke kwaliteit en andere grote gebiedsopgaven zijn hiervoor de basis. Elk van de denkrichtingen – het woord zegt het al – helpt je na te denken over kansen, aandachtspunten en randvoorwaarden bij het grootschalig opwekken van energie. We gaan niet kiezen tussen de denkrichtingen. Ze helpen ons alleen te onderzoeken hoe we de kansen en positieve elementen van elk van de denkrichtingen kunnen combineren in de concept-RES. Op welke aandachtspunten we moeten letten en welke randvoorwaarden we willen stellen. Een denkrichting moet daarom gelezen worden vanuit het perspectief 'wat als...' en wijst dus nog geen locaties of gebieden aan.

Welke denkrichtingen zijn er?

Er zijn op dit moment drie denkrichtingen uitgewerkt. Dat gebeurde in de eerste regionale werkateliers en Stakeholderoverleggen die vanaf de zomer gehouden zijn. [Hier](#) vind je o.a. verslagen en presentaties terug. De onderzochte denkrichtingen zijn:

1. Vitaal landschap: *“Wat als het opwekken van duurzame energie gebruikt wordt om het landschap mooier te maken? Denk aan mogelijkheden voor meer recreatie, herstellen van houtwallen en groen en kansen voor planten en dieren.”*
2. Alles langs de infra: *“Wat als je wind- en zonprojecten alleen langs snelwegen of bijvoorbeeld het spoor plaatst? Of concentreert op een paar plekken zoals bedrijventerreinen en grote stations-daken?”*
3. Vitaal agrarisch: *“Wat als het opwekken van duurzame energie agrarische bedrijven kansen biedt in hun bedrijfsvoering? Maar ook meehelpt in het oplossen van uitdagingen als bijvoorbeeld droogte en minder stikstof uitstoot?”*

Wat betekenen de kaartbeelden?

Op de kaartbeelden zijn de denkrichtingen vertaald naar voorlopige zoekgebieden voor het opwekken van duurzame energie. Maar ook is gekeken of er vanuit de denkrichting kansen zijn om te combineren met andere opgaven. De kaartbeelden maken het onderzoeken van kansen en positieve elementen van elk van de denkrichtingen concreet. Ze helpen te bespreken wat aandachtspunten of randvoorwaarden daarbij zijn. De kaartbeelden geven nu dus nog geen keuzes voor zoekgebieden voor de concept-RES weer.

Wat is de volgende stap?

We maken de denkrichtingen verder concreet in het Stakeholderoverleg (9 januari) en daarna ambtelijk in het regionaal ontwerpatelier (16 januari). Naast de kaartbeelden zijn ook landschapstegels opgesteld. Daarvan zijn 2 voorbeelden toegevoegd. Deze tegels zijn uitsneden van de verschillende landschapstypen waaruit de Foodvalley bestaat. Elk landschapstype heeft zijn eigen kenmerken en kwaliteiten. Omdat we nog geen exacte locaties of gebieden toewijzen, zijn deze landschapstegels samen met de voorlopige kaartbeelden een extra hulpmiddel om visueel grip te krijgen op kansen, aandachtspunten en randvoorwaarden voor de opwekking van duurzame energie in het landschap.

We leggen de kaartbeelden en landschapstegels langs de kaders en toetsingscriteria (zie tussenrapport Hfdst. 2) die het Stakeholderoverleg is overeengekomen. Op basis daarvan wordt bepaald welke onderdelen van de drie denkrichtingen waardevol zijn om te gebruiken in én samen te voegen tot de concept-RES. We maken daarbij ook gebruik van de informatie over bestaande beleidsrestricties de potentie van bijv. grote daken, parkeerterreinen en andere plekken uit het tussenrapport ‘de basis op orde’. Als laatste voegen we hier de inzichten aan toe uit lokale trajecten en initiatieven.

Wat gebeurt er daarna?

Na 9 januari volgen er nog twee Stakeholdersoverleggen in februari en eind maart met bijbehorende regionale ontwerpateliers ter voorbereiding. Op 20 februari is er een brede Stakeholdersconferentie gepland. Die is bedoeld voor de deelnemers aan het Stakeholderoverleg en hun achterbannen. Deze brede conferentie biedt ruimte om aandachtspunten mee te geven voor de afronding van de concept-RES. Daarnaast vinden er nog bijeenkomsten plaats met raads- en statenleden en algemeen bestuursleden van de waterschappen. Gemeenten organiseren zelf informatieavonden als onderdeel van het gesprek met inwoners over duurzame energie of in het kader van de ontwikkeling van lokale visies of beleid die deels of helemaal gaan over de energietransitie.

In april/mei 2020 behandelen de gemeenteraden en provinciale staten de concept-RES. De inzet is dat deze daarna volgens planning op 1 juni 2020 aangeboden wordt aan het Nationaal Programma RES. De concept-RES is een tussenstap naar de RES 1.0. Deze zal in het eerste kwartaal van 2021 vastgesteld worden door de raden van de gemeenten in Foodvalley en provinciale staten van Gelderland en Utrecht.

Informatie over het waarom en hoe van de Regionale Energiestrategie in regio Foodvalley vindt u op www.resfoodvalley.nl. Informatie over het nationaal programma RES vindt u op www.npres.nl.